

WWF *for a living planet*[®]

WWF Verdensnaturfonden

Ryesgade 3F
2200 København N

Tlf. 35363635
Fax 35247868
wwf@wwf.dk
www.wwf.dk

Til medlemmerne af
Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

31. januar 2007

Ang. brev til Miljøminister Connie Hedegaard om revisionen af Danmarks nationale bæredygtighedsstrategi

Kære udvalgsmedlem

Hermed til orientering kopi af brev fra WWF Verdensnaturfonden til Miljøministeren om den igangværende revision af Danmarks nationale bæredygtighedsstrategi.

Med venlig hilsen

Trøels Dam Christensen
WWF Verdensnaturfonden

for a living planet®

WWF Verdensnaturfonden

Ryesgade 3F
2200 København N

Tlf. 35363635
Fax 35247868
wwf@wwf.dk
www.wwf.dk

Miljøminister
Connie Hedegaard
Miljøministeriet
Højbro Plads 4
1200 København K

31. januar 2007

c.c. Medlemmerne af Folketingets Miljø- og Planudvalg

Ang. revision af Danmarks nationale bæredygtighedsstrategi – Fokus på Danmarks globale ansvar

Kære Connie

Som du ved, er vi i WWF meget optaget af den igangværende revision af den danske bæredygtighedsstrategi. Vi mener, at den nuværende strategi i høj grad har brug for en revision og opdatering, og hilser det derfor velkomment, at du og regeringen har igangsat dette arbejde.

Der er en række punkter, hvor den nuværende strategi bør styrkes, men specielt ét springer, så vidt vi kan se, i øjnene. Nemlig spørgsmålet om Danmarks globale fodaftryk på verden.

Som det er velkendt, har Danmark og den gennemsnitlige dansker et meget stor ressourceforbrug globalt set. Som en følge af globaliseringen resulterer dette ressourceforbrug i en stigende miljøbelastning udenfor landets grænser. Vores miljøbelastning flytter så og sige uden for Danmarks grænser.

Vi mener, at det er helt afgørende, at den danske nationale bæredygtighedsstrategi inddrager dette aspekt, og at Danmark derved påtager sig sit globale ansvar. Uden dette vil bæredygtighedsstrategien reelt ikke vise, om Danmark er på vej mod bæredygtighed.

Jeg sender dig derfor WWFs forslag til, hvordan Danmarks globale natur- og miljøpåvirkning - vores globale fodaftryk - bør inddrages i revisionen af bæredygtighedsstrategien.

Vi er selvfølgelig meget åbne for en yderligere dialog om dette, herunder eventuelle samarbejdsmuligheder omkring revisionen af strategien og hvorledes bæredygtighedsbudskabet bringes ud i landet.

Med de bedste hilsner

Kim Carstensen
Generalsekretær

WWF Verdensnaturfonden

for a living planet®

**WWF forslag til:
Revision af Danmarks nationale bæredygtighedsstrategi
- Fokus på Danmarks globale ansvar**

I den nuværende bæredygtighedsstrategi er der, bortset fra klimaområdet, næsten ingen referencer til den miljøpåvirkning, Danmarks forbrug og forurening medfører udenfor landets grænser. Dette bør der rådes bod på ved at indarbejde et nyt fokus på Danmarks globale fodaftryk.

Bæredygtighedsstrategien taler godt nok om en national afkobling imellem vækst og miljøpåvirkning. Men teksten og det tilhørende indikatorsæt er næsten alene fokuseret på miljøforbedringer i Danmark, samt til en vis grad udledninger af forurenende stoffer fra Danmark, og forholder sig således kun i meget begrænset omfang til de miljøpåvirkninger, det danske forbrug medfører ude i verden.

Det er til en vis grad lykkedes Danmark at afkoble vækst fra øget miljøpåvirkning i en snæver national sammenhæng. Men dette er i høj grad sket ved at forøge importen af naturressourcer og produkter fra udlandet. Således har vi danskere i dag et af det største forbrug af naturressourcer i verden målt pr. indbygger. Dette betyder, at danskernes forbrug sætter meget store miljømæssige fodaftryk verden over. Beregninger af det danske globale fodaftryk viser således, at den gennemsnitlige danskers forbrug af naturressourcer er ca. tre gange højere end det, der er til rådighed pr. verdensborger, og at vi derfor skulle bruge tre kloder, hvis alle verdens borgere havde et forbrug som det danske¹.

Danmarks store globale fodaftryk er ikke bare et miljøproblem. For skævheden i det globale forbrug er også en medvirkende årsag til de store fattigdomsproblemer verden står overfor. Vores forbrug medvirker til nedbrydning eller ubæredygtig forvaltning af økosystemer, som eksempelvis tropeskove og fiskefarvande. Dette rammer fattige mennesker hårdest, fordi de ofte lever direkte af naturens ressourcer. Samtidig har lav- og mellemindkomstlande brug for at øge deres forbrug af naturressourcer for at kunne komme op på en velfærd og livskvalitet som vores. Dette vanskeliggøres af Danmarks og andre rige landes meget store fodaftryk.

Den nuværende nationale bæredygtighedsstrategi forholder sig ikke til disse centrale problemstillinger, selv om den nævner, at Danmark har et ansvar for, at en "nedsat miljøbelastning i Danmark ikke sker, fordi forurenende virksomheder flyttes til andre lande" (2002: 11)².

Udformningen af den nuværende bæredygtighedsstrategi er derfor ikke tilstrækkelig. Den giver ikke et klart billede af, om Danmark arbejder sig henimod eller væk fra en bæredygtig udvikling. Og den forholder sig ikke til Danmarks globale ansvar for at tilpasse vores forbrug til en verden, der lever inden for en planets bæreevne.

¹ WWF Living Planet Report 2006

² Det eneste sted i den nuværende bæredygtighedsstrategi, hvor det danske ressourceforbrug til en vis grad sættes i internationalt perspektiv, er i kapitel 7, Men omtalen er holdt i meget generelle vendinger, og næsten helt blottet for en målrettet og konkret indsats.

Danmark har forpligtet sig til at arbejde sig henimod en bæredygtig udvikling på nationalt, såvel som globalt plan. Derfor er det vigtigt, at den nationale bæredygtighedsstrategi erkender Danmarks globale miljøansvar, og udvikler indikatorer og mål for Danmarks globale miljøpåvirkning.

Andre lande i og udenfor EU er allerede begyndt at inkludere det globale fodaftryk i deres bæredygtighedsstrategier.

I forbindelse med revisionen af Danmarks nationale strategi for bæredygtig udvikling bør det derfor sikres, at Danmarks globale fodaftryk - hvordan danskernes forbrug af naturressourcer påvirker miljø og udvikling udenfor landets grænser - i langt højere grad indgår i den nye bæredygtighedsstrategi.

WWF mener, at dette bør inkludere, at man:

- Anerkender Danmarks globale miljøpåvirkning og ansvar grundet vores forbrug. Målsætningen må være et dansk forbrug, der ligger inden for planetens bæreevne ("One Planet Living").
- Tilføjer et nyt princip (s.8): Danmark skal måle og reducere sit globale fodaftryk.
- Tilføjer et nyt kapitel, der beskriver Danmarks fodaftryk, og hvordan danskernes forbrug af naturressourcer påvirker miljø og udvikling udenfor landets grænser, ikke mindst i udviklingslandene, samt angiver retningslinier og målsætninger for, hvordan regeringen vil reducere fodaftrykket³.
- Integrerer og tager højde for det danske globale fodaftryk i de andre kapitler i bæredygtighedsstrategien, herunder i sektorafsnittene.
- Generelt styrker målsætnings og indikatorsiden i bæredygtighedsstrategien. Herunder tilføje beregninger af det globale fodaftryk som indikatorer til det nuværende indikatorsæt, som skal beregnes årligt.

³ Dette handler både om at reducere ressourceforbruget og gøre det resterende ressourceforbrug mere bæredygtigt. Da der i høj grad stadig mangler viden om det detaljerede danske fodaftryk, vil det være væsentligt her at inkludere udarbejdelsen af en national statusrapport for det danske globale fodaftryk. En sådan rapport vil så være en del af grundlaget for det videre arbejde på området.